

men han anførte ingenfomhelst Grund, hvorfor det vilde være saaledes. Det forekommer mig, at der er en ganske nøie Samklang mellem disse Bestemmelser; naar Loven om Sognebaandets Løsning tillader Folk at søge den Præst, hvis Anskuelser stemme med deres Hjertes Tro og Overbeviisning, saa følger deraf, at de ogsaa maae have Ret til at fordrø, at det bliver denne Præst, der bestemmer, om deres Børn ere tilstrækkeligt underviste i Religion, thi Religions- og Kristendomskundskab er i disse Tider ikke Noget, hvorom Meningerne ere eens, de ere høist forskjellige derom; det, som En antager for rigtigt, antager en Anden for aldeles falskt og vrangt. Det forekommer mig derfor, at de Tider ere forbi, da man i den Henseende kan trække Alt efter en Snor, og at det Æneste, der kan løse Vanskelighederne, er at give Frihed i disse Forhold. Jeg skal foreløbig indskrænke mig til disse Bemærkninger.

Licht: Jeg har ogsaa virkelig erkjendt, at det Forhold, som den ærede Forslagsstiller her har villet rette, trænger til nogen Rettelse, men jeg har tillige meent, at det ikke kan stee paa den Maade, hvorpaa han her har søgt at rette det. Naar det ærede Medlem har sagt, at jeg ubtalte mig saaledes, at Sognebaandets Løsning tjente til Opbyggelse, men at derimod dette Lovforslag snarere vilde gaae i modsat Retning, idet det vilde tjene til Nedbrydelse, saa meente jeg just ikke dermed at ville stille disse to Ord saa skarpt imod hinanden; thi naar jeg talte om, at Lovforslaget snarere vilde gaae i modsat Retning og snarere tjene til at nedbryde, saa meente jeg dermed, at det vilde tjene til at nedbryde god og rigtig Orden og nedbryde et godt Forhold i Menigheden mellem Præsten og Skolebestyrelsen og mellem Skolebestyrelsen og Menighedens eller Sognets enkelte Medlemmer.

Kirke- og Underviisningsministeren: Det forekommer mig at være en aldeles rigtig Bemærkning af den ærede Taler, der nu satte sig (Licht), at der fremkommer nogen Modsigelse ved dette Lovforslag. Naar nemlig vedkommende Sogns Præst er villig til at give

et Barn en Attest for, at det efter sin Alder er tilstrækkelig forberedt, saa skal det isølge Forslaget derved have sit Forblivende; men er han ikke villig til at give en saadan Attest, skal Barnet møde i Skolen, og det kan da være muligt, at den samlede Bestyrelse kommer til et andet Resultat end Præsten med Hensyn til Barnets Kundskaber. Fremdeles forekommer det mig at være en rigtig Bemærkning, at der er noget Besynderligt i, at Tilsynet med Børnenes Underviisning i et Sogn bliver splittet rundt omkring til flere forskjellige Præster, da Enhver, naar han blot er Præst i Folketirken, jo kan give Attest. Man maa huske paa, at Skolen ikke falder sammen med Kirken, da det ikke alene er Religionsunderviisning, der meddeles i Skolen, men ogsaa Underviisning i Læsning, Skrivning og Regning, og det forekommer mig, at det vil være en ganske besynderlig Myndighed, man giver ved at sige: Skaf blot en Attest fra en hvilkenfomhelst Præst, saa opfylder Barnet alle Skolens Fordringer. Dette er saa meget mere betænkeligt, som der i Loven af 2den Mai 1855 er foreskrevet noget — naar jeg nu blot kunde finde et godt dansk Ord, men det kan jeg ikke — Objektivt, givet noget Bestemt, hvorefter man skal rette sine Fordringer. Den Kundskab og de Færdigheder, som Børn i Skolen i Gjennemsnit opnaae, er det Maal, er den bestemte Alen, hvormed disse Skolelæreere skulle maales, og om de kunne holde Maalet eller ere Undermaalere, er det, hvorpaa det kommer an; hvorimod det her efter dette Forslag kommer til at beroe paa en Præsts Skjøn, om et Barn efter sin Alder er tilstrækkelig forberedt eller ikke. Den ærede Forslagsstiller sagde, at der var saa vidt forskellige Meninger om Kristendom, men jeg troer, at man tidt gjør Forfjellen større, end den i Virkeligheden er; thi vil man lægge Mærke til det virkelig Drivende, Opvarmende og Blevende, der er i de forskellige Overbeviisninger, vil man see, at de falde meget mere sammen, end man troer. Vil man derimod hænges sin Overbeviisning op i en eller anden mere tilfældig Enkelthed, mere synlig Opfattelse og sige, det er det, det kommer an paa, og erklære alle Andre for Mørkets Børn, ja, da er der ganske vist en uhyre Forskjellighed i de